

שיחות הר"ן קל"ו

שייך להתורה מלא כל הארץ כבודו
(בלקוטי חלק ראשון סימן קע"ב).

יסוד

הנאמר שם הוא שכשאנו מגלים כבוד ה' בעולם, מבטלים את הצל המסתיר, ורואים את החטבה, כי באמת השי"ת מטיב לעולם, אלא שהישות של האדם עושה צל, כשיבטל עצמו לכבוד ה', בטל הצל, ונתגלה אור כבוד ה' ורב טובו וחסדו.

שמעתי מאיש אחד מאנשי ששמע
מפיו הקדוש בביאור יותר
קצת והענין, שהאדם צריך לבטל כל מדה ומדה עד שיתבטל לגמרי כאין ואפס כי בתחילה צריך לבטל מדה זאת עד שתהיה כלא ממש, ואחר כך מדה אחרת עד שתהיה גם כן לא, וכן כל המדות עד שיחיו כולם כלא היו, וכפי מה שמבטלין כל מדה ומדה כן מאיר ומתגלה לו כבוד ה'.

הנה רבינו ז"ל העיד על עצמו שכ"כ עבד
לטהר ולזכך גופו ומדותיו, עד שגופו הקדוש הוא כמו עור מעובד יפה מכל צד שאין נשאר בו שום ריח אפי' כשיהפכוהו בכל צד. כן צריך האדם לעבד את המדות שלו, עד שלא ישאר אצלו שום ריח תאוה רעה כלל. ואז נעשה באמת מרכבה להשי"ת.

כי עיקר האור הוא כבודו יתברך כמו
שכתוב (יחזקאל מ"ג, ב'): "והארץ
האירה מכבודו" אך כשמעמידין דבר
גשמי כנגד דבר רוחני עושה צל, וכפי
גשמיות וגודל הדבר שעומד כנגד הדבר
כמו כן נעשה צל, כגון כשמעמידין מקל
נגד אור השמש עושה צל קטן כפי מדת
המקל, אבל כשמעמידין דבר גדול יותר
נגד השמש עושה צל גדול ביותר, וכן
כשמעמידין בית גדול עושה צל גדול
יותר ויותר. והצל הוא הסתרת והעלמת
האור כידוע, ועל כן כפי מה שהאדם
משוקע באיזה מדה ותאוה כמו כן עושה
צל נגד אור כבודו יתברך, וכמו כן
נעלם ממנו אורו יתברך. אבל כשמבטל
המדות והתאוות, כפי הביטול כן
נתבטל הצל, וכמו כן נתגלה אור כבודו
יתברך עד שזוכה שיתבטל הצל לגמרי
עד שיהיה הכל לא ואין ואפס, ואז יתגלה
כבודו בכל הארץ כי לא יהיה שום דבר
שיסתיר האור ושיעשה צל כנ"ל. וזהו
"מלא כל הארץ כבודו" ועל ידי זה
נתגלה כבודו בכל הארץ כי אין דבר
שיסתיר אור כבודו יתברך ויעשה צל
כנזכר לעיל:

כלל הענין שצריך האדם שיאיר לו אורו הפשוט ית', כמו שכתוב 'ושכנתי בתוכם', בתוך כל אחד ואחד (כדפירש

האלשיך הקי), שרצון ה' שכל גוף האדם יהיה משכן לכבודו, וכל חלק מהגוף מכוון כנגד מדה אחרת, ואם ח"ו פוגם באיזה גיד או אבר, או יש בנפשו מדה רעה או תאוה רעה, זה גורם שאין השכינה יכולה לשרות על אותו אבר או חלק בנפשו.

והצדיקים זי"ע הרגישו בזאת, היינו כפי האבר שלא היה שם השראת

השכינה הבינו מה עליהם להתעורר בתשובה.

ועיקר הקדושה הוא ע"י הביטול, שצריך לבטל את עצמו, כמובא בלקו"מ סי' נ"ב שעיקר עבודת ההתבודדות היא להגיע אל הביטול, וצריך להתפלל להשי"ת על כל מדה ומדה, ועד מתי יתפלל על זאת המדה, כגון שיש לו איזה תאוה, וצועק לה' על תאוותיו, התפלל פעם ראשונה ושניה, עד מתי עליו להתפלל על זאת, עד שמרגיש שהתבטל לה' ומאיר עליו אור ה' ושורה עליו, ומרגיש אור ה' על כל כחותיו, ומרגיש שאין עוד מלבדו ית'. אזי ידע שנתקנה אותה המדה.

כי הגוף של האדם הוא בחי' אני ויש, ומונע מאורו ית' להתפשט כביכול, וכל חטא גורם שאיזה חלק מהמציאות והגוף של האדם אינו רוצה להתבטל, אבל ע"י ששב בתשובה עוד ועוד, ומבטל את האבר לה', עד שמתבטל לגמרי להשי"ת, אזי מרגיש אורו הפשוט ית', שאין שום מציאות רק אורו ית'.

ובאמת כל הרגשות שלנו הם בבחי' הגשמה כלפי אורו הפשוט, כי לית מחשבה תפיסה ביה, אבל אעפ"כ השי"ת צמצם עצמו שנשמות ישראל כן

ירגישו הקשר עם השי"ת, שכל הרגשה שאנו מרגישים הוא ענין גדול, שזהו מקושר בעצם באורו הפשוט, ואע"פ שאנו בעקביים דעשיה דעשיה, וגם כשאנו מרגישים את ה' זוהי הרגשה קטנה ונמוכה. אעפ"כ גם זה ענין גדול, דסוף כל סוף זוהי הרגשה אלקית, ובאים לזה ע"י שמבטל עצמו לגמרי לאא"ס.

כמו שבעל התניא מביא בשם הרב המגיד, שהשי"ת ברא את העולם בחכמה, כי אין אא"ס שורה על דבר רק כשהוא בטל לפניו, ומדת החכמה היא מדת האין והביטול, וזהו שורש כל תורת הבעש"ט, שכיון שהשי"ת נתאוה שתהיה לו ית' דירה בתחתונים, שנרגיש ויתגלה שמלא כל הארץ כבודו, אך רבינו האריז"ל לא גילה להדיא איך מגלים זאת, וגילה רק שאא"ס מתלבש בחכמה כשנמשך אורו לעולמות. והבעש"ט מגלה שזהו עבודת הביטול. כח מ"ח. הביטול הוא הדרך לגלות אורו הפשוט בעולם.

ורבינו ז"ל מגלה בשיחה זאת, שאינו רק ביטול באופן כללי, אלא ביטול בכל מדה ובכל תאוה, להתבטל לה' בזאת המדה, עד שכל הנפש והכל לכל יהיה בטל לפניו ית', וכמה שיזכה ליותר ביטול, יתגלה יותר אורו הפשוט, עד שיזכה להיות מרכבה להשי"ת באמת.

וכן הוא זוכה להמשיך התגלות אורו ית' בעוד כמה מקומות בעולם כולו. כי באמת כל העולם כולו הוא חלק מנפש כל אדם, כי כל אחד כלול מכל הבריאה. כמו שאומרים בשם ר' ישראל סלנטר שיש אדם שאומר שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד,

להתדבק באור אלקי, טוב ה' לכל, להתייגע בעת תורה ותפילה, להמשיך על עצמו אור אלקי, ובזה ילחם ברע, כי ע"י שנתבטל לאור אלקי, הוא זוכה להכלל בקדושה. כי אי' בזה"ק ששעת התפילה הוא שעת קרב, כשעוסק בתפילה בכונה הוא לוחם בכחות הרע, ובזה שממשיך על עצמו אור אלקי בתורה ותפילה, נתבטל הרע, עד שנעשה איש אלקי, ונטהר מכל המדות והתאוות. ובזה יתגלה אורו הפשוט ית' בכל מקום, עד שיהיה השם אחד ושמו אחד בביאת גוא"צ ברחמים בב"א.

וממליך את ה' בשמים ובארץ וכל ארבע כנפות הארץ, חוץ מעל עצמו. ולכן צריך להאריך בשעת ק"ש ביחוד, עד שהוא יתבטל לה' בכל אבר ואבר, עד שיתגלה מלכותו ית' בכל שייפא ושייפא, בכל מקום ובכל דבר שבעולם, שלא יעלים את אורו הפשוט.

ובכלל בענין תיקון המדות והתאוות, ידוע אמרת הצדיקים שמי שמשבר תאוות אחת נעשה ממנה שנים, כי גם נשאר התאוה וגם יש לו גאווה שנדמה לו שביטל התאוה. ואין עצה רק

שיחות הר"ן קל"ז

המעוֹת הוא בחינת תורה ממש כנ"ל, וזה מעוֹת ראשי תבות ואין עבירה מכבה תורה: ועוד יש בענין זה דברים הרבה, כי בעת שגלה זאת ספר איזה מעשה בענין זה, אך לא זכינו לכתב כי אם דברים אלה.

הנה לשון של רביה"ק הוא שנותנין לתלמיד חכם, ענין תלמיד של חכם, הוא מדת התפארת, כי החכם הוא בספירת החכמה, והתלמיד שלו בספירת התפארת. ומי שנותן מעוֹת לתלמיד חכם

שיויך להתורה מעוֹת ראשי תיבות וכו' בחלק ראשון סימן ר"ד תחילה נקדים מה ששייך לשיחה זאת מדברי רביה"ק בלקו"מ סי' ר"ד. זלה"ק: "מעלת הצדקה ידוע, בפרט כשנותנין לתלמיד חכם כמובא שהמעוֹת שנותנין לתלמיד חכם הוא בחינת תמיכי אוריתא, אבל באמת זה המעוֹת שנותנין לתלמיד חכם הוא בחינת תורה ממש, ואין עברה יכול לכבות זה המעוֹת שנותנין לתלמיד חכם, כי אין עברה מכבה תורה כמו שאמר רבותינו, זכרונם לברכה וזה

לצדיק ניצול משאר המדות רעות. הכלל שע"י המעות שנותנים לצדיק באופן שרוצה להתקשר אליו, אינו נשאר רק לבר מגופא, אלא מתהפך לבחי' תפארת בעצמו.

וסיפר מקודם מעשה משני אנשים בני הנעורים שהיו בעיר אחת והיה ביניהם אהבה והתקשרות גדול. פעם אחת ראה אחד מהם בחבירו שנטה מדרך הישר קצת, ועשה איזה דבר שלא כהוגן וחשב מקרה הוא, אחר כך ראה אותו שעשה דבר גרוע יותר, שעבר עברה ממש, ואז נתרחק ממנו והפריד עצמו מאיתו. אחר כך ברבות הימים כשירדו מעל שלחן חותנם, שניהם, התחיל זה שעבר העברה כנ"ל לעלות מעלה מעלה עד שנעשה עשיר גדול, והשני הנ"ל נעשה עני גדול. והיה זה בדעתו מתרעם תמיד על מדותיו של השם יתברך, כי אמר בלבו: הלא אני יודע בעצמי שזה עבר עברה, ומדוע יתנו לו גדולה כל כך. פעם אחת ראה במקום אחד שהיו עומדים כת אחת ומשמיעין קול ומקשקשין במעות הרבה, ונתקרב אליהם ואמרו לו: אל תיגע בזה המעות כי זה שייך לאיש הנ"ל, היינו לחברו הנזכר לעיל אמר: עכשיו הגיע העת לשאול ושאל אותם מדוע יגיע לו מעות הלא בעיני ראיתי שעבר עברה? השיבו לו מיום שירדתם שניכם מעל שלחן חותנכם, מאז חברך קבע עתים לתורה וקיבל על עצמו חק ולא יעבר ללמוד בכל יום כך וכך, אבל אתה אינך עוסק בתורה ועל כן נותנין לחברך

הוא נעשה תמכי אורייתא בחי' נצח והוד שתומכים את התפארת, לכן מי שנותן צדקה לתלמיד חכם הוא זוכה להיות מרכבה לנצח והוד.

ובאמת אלו המעות הם בחי' תורה ממש, כי מעות ר"ת ו'אין ע'בירה מ'כבה ת'ורה. כי הנצח והוד הם לבר מגופא, הם אינן שייכים לפרצוף העליון, כנודע בספרי הקבלה שנצח והוד הם כלי השפעה שהז"א משפיע למלכות, ואינו נחשב כעצמות התפארת. ולכא' המעות שנותנים לת"ח הוא רק בחי' נצח והוד תמכין דאורייתא. אבל באמת הוא תורה ממש.

והענין יובן, כי שורש איסור גיד הנשה הוא שהיה פגם ברגלין, כדכתיב 'זירא כי לא יכול לו ויגע בכף ירכו', שהם"א רואה שאינו יכול לפגום בעצם התורה, חשב לפגום בתמכי אורייתא שאינו התורה ממש רק מחזיק אותה. וזה כל סיבת הגלות.

אבל הבעש"ט הק' גילה סוד התקשרות לצדיקים, דכל המחובר לטהור טהור, מתי יש אחיזה בנצח והוד תמכי אורייתא, כל זמן שהם בבחי' לבר מגופא, שנותנים הכסף ואין מתקשרים עי"ז לצדיק, נדמה לו שהוא מחזיק הצדיק ואינו בטל אליו, והם ישות בפ"ע. אבל מי שזוכה לתת מעות לצדיק ומתבטל ומתקשר אליו, הרי אדרבה הוא נעשה עצמות הצדיק, ונכלל האור הקטן במאור. כמוכא בלקו"מ סי' ד', שאחד הדברים שמבטל מהאדם המדות הרעות הוא הצדקה לצדיק, והבחינה הראשונה שבהתקשרות הוא שרואה את הצדיק וזוה ניצול מעצבות, וע"י הצדקה

יודע איך נפל לזה, ואינו יודע שדיני הנוק' שרשם בדיני הדבר.

דחינו שבכל פעם שהשי"ת נותן לך השפעות טובות ברוחני ובגשמי, ששם יש נסיון אם לחשוב לשמה יותר, לשם לב לכוון לשם שמים, ואז אינו מרגיש הפירוד בינו לבין ה', ואם אינו מתקן זאת שם, אזי בא לדיני נוק', היינו ששוב אינו מצליח ברוחני וגשמי, ואז יש לו נסיון קשה מאד לעמוד איתן נגד הקושיות וההעלמות. אבל אם היה לכתחילה מתגבר בעת השפע, להתדבק לדעת שהכל מאת ה', היה מבטל דיני הדבר ואז דיני הנוק' לא היו באים כלל.

ולמעשה, יש בחי' בצר הרחבת לי, כי תמיד יש לאדם הרחבות, אפי' בעת היסורין יש גם הרחבות, ועל אותה ההרחבה תתחיל מיד לעבוד לא לקבל את זה בבחי' וישמן ישורון ויבעט, אלא להודות לה' ולבטל עצמו לה' ולקבל ההשפעה לשם שמים, לעשות נחת רוח לה', ולא ליפול לתוך הישות, וזה נותן לו כחות להנצל מדיני הנוק'.

וה' יעזור שיומשך כל השפע ברוחני ובגשמי, כי ה' רוצה רק להטיב לנבראיו, ה' רוצה להשפיע רק טוב הן ברוחני הן בגשמי. וזהו עיקר רצונו הפשוט ית', אלא שצריך כלים לזכות לקבל אור ה'. כלים של לשם שמים, כלים של דביקות ויחוד, ואז ה' מטיב לנו. כי כל הטוב הוא רצונו הפשוט, וכל היפך הטוב אינו רצונו הפשוט כלל. וגם כשרואים ת"ח שאין להם שפע, זה הכל בגלל שעדיין ישנן עוונות הדור, והצדיק סובל חטאי הדור, או מחמת

מעות, אף על פי שעבר עברה כי 'עברה מכבה מצות ואין עברה מכבה תורה' (פוטח כ"א) 'ואין "עברה" מכבה "תורה" ראשי תיבות מעות:

הנה מצד אחד צריכים בודאי להתמיד בתורה הק' וללמוד בלי סוף, אבל מצד שני יש ענין של קביעת עתים לתורה. כמבואר בשל"ה הק' שגם מי שעוסק בתורה בכל עת, הוא גם חייב שיחיה לו קביעות בתורה, שהוא ענין חק ולא יעבור שרבינו מביא כאן, שלומד בשעות האלו בלי שום ביטול, או שקובע סדר לימוד שאינו מבטל לעולם. ויש בזה אור עצום ונורא.

כי אפי' אם נכשל האדם בעונות רח"ל, יש כלל שמי שמקושר לתורה הקדושה באופן של קביעות הוא זוכה לאור שאין עבירה מכבה תורה וזוכה למעות. כי שורש השפע הוא מז"ת דעתיק יומין, וההתגלות למטה הוא בהתפארת, שחיצוניות ההתפארת נמשך למלכות ביהוד, לכן כשנכללים באור התורה הוא הת"ת, אזי יש התגלות המעות.

וכתב בעל הסולם שישנם שני מיני דינים, בסוד דיני דכורא ודיני נוק'. דיני דכורא היינו שהוא מצליח בעבודת ה', יש לו פרנסה ויש לו הצלחה בהתמדה בתורה, אלא שחסר לו בחי' לשמה, ושוכח שצריך רחמי ה', וזה בחי' דיני דכורא. ומי שנופל לקלי' הזאת, זה גורם לדיני הנוק', היינו שהשי"ת מהפך לו את ההצלחה, ונעשה להיפך ח"ו, ואינו מצליח בעבודת ה' ולא בפרנסה. ואז יש לו נסיון אחר, דיני נוק', נסיון של מענות על ה' וכפירות. ואינו

גלגולו הקודם. ויסוד הכל, יהיה מי שיהיה, אם שב בתשובה ובתוך הצרות מוצא ההרחבות, ובאותה ההרחבה הוא מוצא את ה', ונוטל ההרחבה לשם שמים, ע"ז יקבל כח לעמוד איתן בכל התעלמות

לדעת שהכל לטובה, באמונה למעלה מטעם ודעת, ואז יתהפכו דיני הנוק' לרחמים פשוטים, ואז יתגלו כל מיני ההרחבות בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

